

Proč vlastně ProChrist, pane Parzany?

Novinář Markus Spieker klade

7 provokativních otázek

týkajících se této křesťanské iniciativy, které byste možná rádi položili Ulrichu Parzanymu i vy.

Média se dnes předhánějí v superlativech: milióny poutníků v Římě, milióny sportovních fanoušků, miliónové dary. Mohou však tyto mediální události měnit lidi pozitivním způsobem? Stali jsme se soucitnějšími a více ochotnými pomáhat po katastrofické vlně Tsunami? Stali se z nás více věřící lidé po smrti a volbě nového papeže? Stali se z nás po mistrovství světa větší vlastenci?

Akce ProChrist je také veřejnou událostí. Z centrálního místa konání akce v Německu se vysílá pestrý program s křesťanským obsahem do více než 1000 míst v celé Evropě. Přenášenému programu dominuje vystoupení faráře Ulricha Parzanyho, jehož součástí je i pozvání ke křesťanské víře.

A to s takovou samozřejmostí, že to u některých lidí vyvolává i kritické otázky. Je akce ProChrist vhodnou moderní a užitečnou formou pro zprostředkování evangelia, tedy pro evangelizaci? Zahrnuje témata, která dnešní lidi skutečně oslovují a nabádají je ke změně? Nevedou náhodou cesty lidí v dnešní televizní době jiným směrem?

Na druhé straně, mediální události jsou bezpochyby tématy, kterými se veřejnost zabývá. A mnoho lidí hledá jejich prostřednictvím svou orientaci.

A tak zůstává téma zprostředkování víry citlivou záležitostí. ProChrist je jako akce stále spojená s mnohými otázkami a nedůvěrou. Ti, kteří tuto akci připravují a vytvářejí její program, si však tyto otázky chtějí klást, protože u křesťanské víry je transparentnost a otevřenost důležitá.

Farář Ulrich Parzany proto osobně odpovídá na kritické otázky německého televizního žurnalisty Dr. Markuse Spiekera ve studiu televize ARD v Berlíně.

Ulrich Parzany

1. Spousta médií referuje o jakémsi „návratu náboženství“. Vnímáte tento trend i Vy?

Ano. Lidé touží po vydařených vztazích a hledají smysl svého života. Mnozí pochopili, že ani jedno a ani druhé se nedá koupit. Odvrácenou stranou individuální svobody je hrozba, že člověk zůstane sám. Z toho plyne touha po uspokojivých důvěrných vztazích. Ty se však rozpadají rychleji než je člověku milé. Emoce nejsou trvalým jevem. Čím větší očekávání máme jeden vůči druhému, tím více zklamání si vzájemně působíme. Otázka „Komu mohu nakonec skutečně důvěřovat?“ je hluboce

ProChrist

náboženská. Otázka samotná však ale ještě není odpovědí.

Ten, kdo si zdůvodňuje smysl svého života svým pracovním a sociálním výkonem, se dostává do slepé uličky, protože si zaměňuje smysl se svou užitečností. Stroj, který už nepodává užitečný výkon, se sešrotuje. Lidé, kteří sebe sama hodnotí především dle své výkonnosti a užitečnosti, skončí dříve nebo později na společenském „šrotišti“. Dnes však mnohem rychleji než kdykoli dříve. Mnozí lidé se z této dáblské smyčky chtějí dostat ven, ale nevědí jak.

Hledají proto odpověď v „supermarketu“ různých nabídek slibujících řešení, které jsou buď otevřeně nebo skrytě náboženské. Nehledají řešení své situace výhradně u křesťanů. Hromady předsudků brání mnohým lidem v přístupu k radostné zprávě o Ježíši Kristu. Tady pomáhá pouze jasná informace a srdečné pozvání.

Ano, pozoruji u lidí tento trend k touze po smysluplném životě. Při jeho hledání se však mnozí dostávají k postoji, který můžeme nazvat „Když něco máš, tak také něco znamenáš“. Pro mnohé lidi je potom forma důležitější než vlastní smysl.

Zažíváme také narůstající střety kvůli nábožensky zabarvenému terorizmu, který kolem sebe šíří strach. Všichni ti, kteří hlásají jakoukoliv náboženskou jistotu, se dostávají do podezření, že ohrožují svobodu a bezpečnost. Neznalost náboženství a nejistota týkající se vlastní identity („Kdo vlastně jsem?“) vytváří nebezpečnou směs strachu a agresivity.

2. Je Bible skutečně užitečným rádcem ohledně problémů dnešní doby? Ateista a autor bestsellerů Richard Dawkins tvrdí: „Bůh Starého zákona je Bohem, který znevýhodňuje ženy, vraždí celé národy a je také nevypočítatelným zlomyslným tyranem.“

Bůh, který se zjevuje v Ježíši Kristu, není každopádně Bohem, který by „vyplňoval nějaké mezery.“ Mnohé naše současníky dráždí to, že nereaguje podle hesla „Náš

zákazník, náš pán“. To by totiž znamenalo následující: Se svým životem si budeme dělat to, co chceme. A když něco nebude fungovat – morálně, emocionálně, sociálně – pak má Bůh vyplnit mezeru a pomoci nám. A když to nedělá, tak ho potrestáme svou nedůvěrou. To je však dětinský vtip.

Bible svědčí o tom, že se Bůh dává lidem poznat. My dokážeme pochopit jen to lidské, Boží skutečnost sami od sebe pochopit neumíme. Proto jsou naše představy o Bohu vždy jen obrazem člověka poněkud zvětšeným vlastní obrazovností. Pokud Bůh nezjevuje sám sebe, nezůstává nám nic jiného než si vytvářet své vlastní představy. Tak jako projektor promítá obraz na stěnu, tak si i náš mozek promítá naši obrazovnost na nebesa. Samozřejmě, že námi samotnými vytvořené obrazy máme velice rádi. Ale naše přání a představy nevyovídají nic o tom, zda Bůh existuje a jaký je.

Bůh neexistuje proto, že by si to přáli nábožní lidé. Také když si i ateisté přejí, aby Bůh neexistoval, nemá to žádný vliv na Boží realitu. Obě přání, ať jsou jakkoliv protichůdná, se dají v určitém ohledu pochopit.

Vytváří Bůh lidi nebo lidé Boha? Ten Bůh, se kterým se setkáváme v Ježíši Kristu, přesahuje námi vytvořené představy. Centrem Božího zjevení je ukřižovaný a vzkříšený Ježíš Kristus. V něm poznáváme obětavou Boží lásku ke každému člověku. V Ježíši však poznáváme i Boží svatost. On je Stvořitel, Udržovatel, Soudce, Zachránce a ten, který ve světě všechno dokonává.

3. Nebylo by smysluplnější podniknout něco proti hrozící klimatické katastrofě nebo proti sociální nespravedlnosti než dělat nějakou misií?

Žádné takové „buď – anebo“! Bible nám říká, že Bůh miluje právo. Ten, kdo v něho věří, musí rozvíjet své sklony k milosrdenství a spravedlnosti. V Bibli čteme: „*Řekne-li někdo: 'Já miluji Boha', a přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha,*

kterého nevidí.“ To je jasné a stručné, nebo snad nikoliv?

Proč se u nás slovní spojení „dělat misii“ stalo téměř nadávkou? Misie znamená vyslání. Každý podnik formuluje prohlášení o svém poslání (Mission Statement). Vzkříšený Ježíš řekl svým učedníkům:

„*Jako mne poslal Otec, tak já posílám vás*“ (Janovo evangelium 20,21). Vlastním Božím misionářem je tedy Ježíš. Přináší zachraňující Boží lásku k nám, k lidem. A Ježíš každého, kdo se touto láskou nechá obdarovat, přijímá do Božího vyslanectví. Jsme tu proto, abychom slovem i činem vyprávěli a odevzdávali druhým to, co jsme přijali od Boha. Nemůžeme Boží lásku egoisticky zkonzumovat sami!

Pokud nějaký člověk následuje Ježíše Krista, pak se jeho život ve všech oblastech změní. Ta hlavní otázka potom zní: „*Co udělám s obdarováními, které mi Bůh dal? S mým tělem, s mým rozumem, s mým časem, s mými penězi ...?*“

Ruský básník Dostojevskij napsal: „*Pokud neexistuje Bůh, pak je všechno dovolené.*“ A důsledky jsou hrozná.

4. Pane Parzany, při ProChrist dáváte výzvu k osobní víře. Lidé mají svěřit svůj život Ježíši. Je toto forma, která lidi oslovuje a odpovídá jejich vnímání spirituality v 21. století?

Mnozí lidé pokládají křesťanství za sbírku tradic a dogmat, a víru za pocit, který bychom si měli nejlépe nechat v skrytu pro sebe samotného. V křesťanské víře jde však v první řadě o osobní vztah. Bůh nás stvořil a pověřil nás tím, abychom žili jako jeho vyslanci na tomto světě. Oslovil nás. Máme tu výsadu, že mu můžeme odpovídat. Nejsme loutky nebo stroje. Tento osobní vztah odlišuje stvořeného člověka od všech ostatních stvoření na světě.

Poté, co jsme tento vztah kvůli svému chytráctví pokazili, nabízí nám Bůh prostřednictvím Ježíše uzdravení osobního vztahu. Předávání této nabídky dále je nejdůleži-

tějším úkolem křesťanů. A to děláme i při ProChrist. Je to jako u pozvánky na nějakou oslavu. Na pozvánce je napsáno „prosíme o odpověď“. Naše dobré úmysly často k ničemu nevedou, pokud zůstávají utajeny. Teprve když dáme své rozhodnutí najevo, pak se začnou odehrávat změny. Proto byl od samého začátku křesťanů a s ním spojené vyznání křesťanů veřejnou záležitostí podobně jako konfirmace v evangelické církvi. Všechno důležité se odehrává před svědky. Proto při ProChrist zvou lidi k tomu, aby se spolu se mnou modlili počáteční modlitbu před dalšími svědky. To je první krok. Potom můžeme těmto lidem nabídnout pomoc pro další životní cestu ve sborech. Toto spojení je důležité.

Náboženství má tendenci být soukromou a intimní záležitostí, ať již za náboženství považujeme cokoli. Ale víra v Ježíše Krista se vždy týká našich sociálních vztahů a proto je rozpoznatelná a veřejná. Nemůže zůstat skryta.

5. Mnozí lidé by dnes chtěli být osloveni spíše individuálně. ProChrist je však masovou záležitostí. Jak může ProChrist reagovat na individuální témata jednotlivých návštěvníků a dotknout se konkrétních potřeb jednotlivých lidí?

Prostřednictvím přímého přenosu se obraz a zvuk dostává na více než 1000 přenosových míst, kde je pohromadě např. jen 20 ale také až 800 lidí. To nejsou až tak masové akce. Pouze na centrálním místě ProChrist se sejde každý večer 3000 – 6000 lidí. Jistě, mnozí lidé jsou rádi, když mohou o tématech spojených s vírou a životem slyšet a také přemýšlet nejprve pod ochranou jisté anonymity davu. Na všech akcích proto nabízíme možnost osobních rozhovorů. Mnozí návštěvníci už přicházejí s přáteli, kteří je sem pozvali. Tady dochází k osobním rozhovorům zcela spontánně.

Pozitivní věcí je to, že ve veřejném projevu mohou otevřeně a bez příkras zmínit některé citlivé osobní problémy aniž bych

někoho osobně urazil nebo aniž by se někdo mohl cítit dotčený. V tomto ohledu je větší počet posluchačů výhodou.

V každém případě jsou centrální programy – písně, divadelní scénky, rozhovory a moje přednášky – impulzem pro osobní rozhovory, při kterých je možné probrat všechno ještě jednou a to velmi osobně. Ale takové rozhovory potřebují právě takový impulz.

6. Je ProChrist církevním hnutím? A kdo za ním přesně stojí?

ProChrist bylo od samého počátku nadcírkevním hnutím. Účastní se ho převážně sbory a skupiny z evangelických církví a z evangelikálních společenství. Avšak někde se účastnila i katolická společenství. Jednotlivci, kteří patří k nějaké křesťanské církvi, nebo jsou třeba bez vyznání nebo se hlásí k jinému náboženství, mají dnes tak jako tak svobodný výběr zajímavých akcí.

ProChrist má speciální přání – podpořit spolupráci křesťanů různých vyznání. Věřím, že tady spočívá výjimečné požehnání. Nestíráme rozdíly, ale společnou práci vyjadřujeme to, že tím prvořadým je pro nás Ježíš Kristus, který nás spojuje. A proto dokážeme vzájemné rozdíly snášet.

V Německu existuje aliance asi 80 lidí, kteří patří do různých evangelických církví a evangelikálních společenství. Díky jejich členství ve správné radě je ProChrist podpořeno známými osobnostmi z církví, politiky, hospodářství, médií, sportu a kultury. Tito lidé reprezentují konfesijně velmi široké spektrum. Podobně je tomu i dalších evropských zemích.

Samotnou práci při ProChrist dělají tisíce dobrovolných spolupracovníků a spolupracovníků z křesťanských sborů. Tito lidé jsou podporováni malým týmem profesionálních zaměstnanců v centrále ProChrist.

7. ProChrist existuje od roku 1993. V čem se liší „vydání 2009“ od těch předchozích? Co je nové a co zůstává?

Tentokrát je hlavním městem akce saská metropole Chemnitz. V tomto regionu žije na jedné straně mnoho angažovaných křesťanů, kteří spoluorganizují ProChrist jako hostitelé. Na druhé straně zde potkáváme mnoho lidí, kteří již dávno ztratili kontakt s církví a s křesťanskou vírou a nebo tento kontakt ani nikdy neměli. To bude směrodatné pro mé přednášky. S mottem „Pochybnosti a úžas“ dáme poselství Bible do souvislosti s osobními otázkami lidí.

Osobně na mne dělá velký dojem to, že pozvání k víře v Ježíše Krista zazní z tohoto města do celého Německa a do sousedních evropských zemí právě 20 let po převratu, který vedl k opětovnému sjednocení Německa.

Tentokrát se pokusíme ještě více než dosud názorně představit (prostřednictvím rozhovorů a krátkých filmových dokumentů) zkušenosti s vírou v Ježíše Krista u různých lidí v rozdílných životních situacích. Nebudou chybět ani divadelní scénky. Hudba od popu až ke klasice navodí intenzivní a slavnostní atmosféru. Protože přenosy půjdou přes satelit, tak věřím, že opět zažijeme něco z toho fascinujícího společenství ProChrist v Německu i přibližně v dalších 20 zemích Evropy.

Dr. Markus Spieker pracuje jako televizní korespondent ve studiu televize ARD v Berlíně. Vystudoval historii filmu, je autorem mnoha knih, mimo jiné o filmové politice za nacismu ("Hollywood pod hákovým křížem") a o moderním křesťanství.

Farář **Ulrich Parzany** je od roku 1994 vedoucím a hlavním řečníkem ProChrist. V letech 1984 – 2005 byl generálním tajemníkem organizace YMCA (Křesťanského sdružení mládeže) v Německu. Dnes pracuje jako dobrovolník pro ProChrist